

PUHDAS ITÄMERI JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Fondrapport

1/2012 (27.3.2012)

Situation 31.12.2011	€
Donationer	7,7 MEUR
Använda medel	5,1 MEUR
Förbindelser	2,6 MEUR

Syftet med projekten Ett Rent Östersjön

Projektet Ett Rent Östersjön har två verksamhetsområden: projektet för förebyggande av eutrofieringen av Östersjön och projektet för främjande av säkerheten för oljetransporter i Finska viken. Projektet Ett Rent Hav leds av Marjukka Porvari och Tankerskyddsprojektet av Pekka Laaksonen. Sammanlagt nio personer arbetar med projekten och stödåtgärderna för dem, varav två på deltid.

Målet för projektet Ett Rent Hav är att minska de årliga fosforutsläppen i Östersjön med sammanlagt 2 500 ton fram till 2015. I projektobjekten strävar man efter att effektivisera fosforavskiljningen vid vattenreningsverken så att fosforhalten i avloppsvattnet från vattenreningsverken är högst 0,5 mg per liter.

Målet med projektet Tankerskydd är att avsevärt minska risken för en stor tankfartygsolycka på Finska viken, genom att lansera navigeringstjänsten ENSI. Tjänsten förbättrar kommunikationen mellan fartyget och styrningen av fartygstrafik genom att möjliggöra en proaktiv styrning av fartygstrafiken. Tankfartygen får i sin tur nyttig navigeringsinformation via ENSI-portalen. Målet är att tjänsten ska anlitas av största delen av de tankfartyg som trafikerar i Finska viken fram till slutet av 2013. Trafikverket är huvudsamarbetspartner i projektet.

Projektet Ett Rent Hav

Stiftelsens projekt på avloppsreningsverken i S:t Petersburg slutfördes i juni 2011. Den effektiviserade avskiljningen av fosfor från avloppsvattnet i S:t Petersburg minskar fosforbelastningen i Finska viken med drygt 1 000 ton per år. För närvarande pågår eutrofieringsprojekt för Ett Rent Hav i sammanlagt 16 städer i fem länder. Alla projekt för Ett Rent Hav minskar den årliga fosforbelastningen på Östersjön med ca 2 000 ton sammanlagt.

Den tekniska planeringen av fosforavskiljningssystemet och anbudshandlingarna för vattenverken i Gattjina och Viborg i nordvästra Ryssland blev klara 2011. Enligt planen ska monterings- och byggarbetena vara slutförda 2012–2013. Stiftelsen ansvarar för anskaffningen av utrustning medan vattenverken ansvarar för monterings- och byggkostnaderna. Tack vare projektet minskar de årliga fosforutsläppen från Gattjina till Finska viken med 40 ton och från Viborg med 20 ton.

John Nurminens Stiftelse deltar i två projekt med delfinansiering från EU:s Östersjöprogram. Dessa projekt samordnas av Förbundet för städerna kring Östersjön (UBC).

Projektet PURE (Project on Urban Reduction of Eutrophication) går ut på att förbättra fosforavskiljningen i Vitryssland, Polen, Lettland och Estland. Stiftelsen leder arbetet med att ta fram tekniska utredningar och investeringar i fosforsavskiljningssystem. Projektet minskar fosforbelastningen med 300–500 ton sammanlagt. Utrustningen för effektiviseringen av fosforavskiljningen och slamhanteringen anskaffas och installeras i vattenreningsverket i Riga och Jurmala 2011–2012. Planeringen av utrustningsanskaffningarna och byggarbetena i vattenreningsverket i Brest fortsatte under 2011, och dessa arbeten slutförs under 2012. Förutom via PURE-projektet har man för avsikt att effektivisera fosforsavskiljningen i Riga även med hjälp av direkt stöd från John Nurminens Stiftelse.

Projektet PRESTO (Project on Reduction of Eutrophication of the Sea Today) går ut på att investera i en effektiviserad avskiljning av näringsämnen i de fyra vitryska städerna Grodno, Vitebsk, Molodetjno och Baranovitjşi. Stiftelsen ansvarar för de tekniska utredningarna och investeringarna i reningsverken. Arbetet med de tekniska utredningarna i anslutning till vattenverken inleddes i början av 2012. I projektet ingår också ett omfattande utbildningsprogram för avskiljning av näringsämnen från avloppsvatten. I utbildningen deltar vitryska vattenverk i Östersjöns avrinningsområde samt högskolor som utbildar vatteningenjörer och planeringsinstitut. Enligt preliminära bedömningar minskar projektet fosforbelastningen från reningsverken till vattendragen med cirka 500 ton.

Den totala budgeten för projektet PURE är 3,2 miljoner euro, varav en 1 miljon euro används för direkta investeringar i system för avskiljning av näringsverken på avloppsreningsverken. Den totala budgeten för projektet PRESTO är 4,55 miljoner euro, varav 2 miljoner euro investeras i avloppsreningsverken. Största delen av projekten finansieras av EU:s Östersjöprogram: finansieringen täcker 75-90 procent av samarbetspartnernas omkostnader för projektet (beroende på i vilket land samarbetspartnern är verksam). Dessutom stöder Finlands miljöministerium de finländska samarbetspartnerna i båda projekten med ett belopp som täcker största delen av deras egna kostnader.

Stiftelsen har rätt ut den belastning som djurgårdarna kring S:t Petersburg orsakar på Östersjön. Tillsammans med en hönsgård i Udarniki har man förhandlat om ett gemensamt projekt. Syftet är att ordna finansiering för projektet under våren och starta projektet under 2012.

Stiftelsen har varit i kontakt med EuroChem som äger Fosforit-fabriken i Kingiseppi för att minska utsläppen från fosforproduktionen till Finska viken via Lugaflo den. Enligt en uppskattning av Östersjöns skyddskommission kan rentav 1 000 ton fosfor per år rinna ut i Östersjön från fabriksområdet. Syftet är att EuroChem ska få tillgång till ledande finländsk expertis för hanteringen av fosforproduktionen.

Tankerskyddsprojektet

Den slutliga ägaren av navigeringstjänsten ENSI (Enhanced Navigation Support Information) är Trafikverket som också ansvarar för beställningen av tjänsteleverantör. Genomförandet av en ENSI-portal för tankfartyg framskrider enligt Trafikverkets planer och testningen av systemet inleds troligen hösten 2012.

John Nurminens Stiftelses roll i projektet är att leda definitionsarbetet för ENSI och att föra samman olika aktörer för att snabba upp konstruktionen och lanseringen av tjänsten. I enlighet

med styrgruppens önskemål inledde stiftelsen planeringen av de följande faserna i ENSI-tjänsten vintern 2011–2012.

Medelanskaffning

Projektet Ett Rent Östersjön finansieras med privata donationer och offentligt stöd. År 2011 insamlades sammanlagt 921 853 euro för projektet Ett Rent Östersjön, vilket är ungefär lika mycket som 2010. Cirka 45 procent av de donerade medlen kom från företag, 38 procent från privatpersoner, 14 procent från den offentliga sektorn och 3 procent från avkastningen på kapitalet.

Fram till slutet av 2011 hade sammanlagt cirka 7,7 miljoner euro insamlats, varav cirka 5,1 miljoner euro har gått till projekt. Förbindelserna, dvs. den summa som reserverats för de aktuella och planerade projekten, är 2,6 miljoner euro. Beloppet kan stiga om tidtabellerna för projekten förlängs.

För närvarande insamlas medel för att finansiera minskningen av de resterande cirka 500 fosforton per år för att uppnå målet på 2 500 ton för projektet Ett Rent Hav. Den uppskattade kostnaden är 3 miljoner euro. Behovet av finansiering är mycket oklart, eftersom projektobjekten ännu inte har identifierats. Dessutom insamlas medel för idrifttagningskostnaderna för ENSI-tjänsten. Dessa kostnader förväntas uppgå till 200 000 euro.

I julkampanjen på webbplatsen för projektet Ett Rent Östersjön och i Helsingin Sanomat vid årsskiftet lottade vi ut en akvarell av Alpo Tuurnala och tackade alla som understött projektet. Mer än 30 företag bidrog med en juldonation till ett sammanlagt värde på något över 125 000 euro.

Erik Båsk
Ombudsman
John Nurminens Stiftelse